

2018-2019

Compensatie/ontheffing Frans of Duits in de onderbouw en bovenbouw.

Wettelijke regelingen voor leerlingen met dyslexie

Binnen het voortgezet onderwijs zijn er voor leerlingen die niet in staat zijn het volledige onderwijsprogramma te volgen, mogelijkheden tot aanpassingen.

Vrijstellingen in de onderbouw (Masterplan Dyslexie, oktober 2009)

Aangezien de vakken Nederlands en Engels in alle profielen verplichte vakken zijn, zullen er in de praktijk zeer zwaarwegende redenen moeten zijn om ontheffing te verlenen. De afweging tot ontheffing wordt per individueel geval gemaakt door het bevoegd gezag van de school.

Havo en vwo in de eerste drie leerjaren (Inrichtingsbesluit WVO, artikel 21)

In de eerste drie leerjaren van havo en vwo zijn zowel Frans als Duits verplicht. Er kan geen ontheffing worden verleend aan dyslectische leerlingen. Wel kan de school in de eerste drie leerjaren zelf invulling geven aan het onderwijs in de tweede moderne vreemde taal, omdat er, met uitzondering van Engels, geen kerndoelen zijn voor moderne vreemde talen. De school moet hierbij wel rekening houden met de doorstroommogelijkheden van de leerling.

Regeling op het Bertrand Russell College ter compensatie Frans of Duits in de onderbouw (klas 1,2 en 3)

Wanneer een leerling met ernstige dyslexie met onderstaande faciliteiten (zie pagina 2) geen 5.5 kan halen voor Frans óf Duits in de onderbouw, of ernstig in de problemen komt bij andere vakken, kan in overleg met de docent, dyslexiecoördinator en afdelingsleider volgens het Masterplan Dyslexie protocol compensatie worden verleend voor Frans óf Duits. Deze compensatie bestaat uit aangepaste toetsing. Voor we tot aangepaste toetsing overgaan nemen we volgende punten in acht die door de betrokkenen geconstateerd worden.

- De leerling met dyslexie staat onvoldoende voor het vak. Het lukt d.m.v. extra inspanning niet om een voldoende te halen. (te beoordelen door mentor en ouders)
- Inzet en inspanning die de leerling levert voor dit vak staat niet meer in verhouding tot de inzet en inspanning voor andere vakken. (te beoordelen door mentor en ouders)
- De verwachting is dat de leerling overgaat op basis van de cijferlijst zonder het vak waarvan aangepaste toetsing is aangevraagd. Dit ter beoordeling door de dyslexiecoördinator en schoolleiding op z'n minst vanaf de tweede periode van klas 1 voor het vak Frans en vanaf de tweede periode van klas 2 voor het vak Duits.

Hierna bespreekt de dyslexiecoördinator deze punten met de schoolleiding waarna een beslissing wordt genomen. Deze beslissing geldt voor de gehele verdere schoolcarrière.

Aangepaste toetsing Frans óf Duits

Bij ernstige problemen met het leren van Franse óf Duitse woordjes en zinnen veroorzaakt door dyslexie, mag een leerling met dyslexie aangepaste toetsen Frans of Duits maken. Dit bestaat uit het alléén Frans of Duits – Nederlands toetsen van de woordjes en zinnetjes op een proefwerk en schriftelijk werk. Voor grammatica, luistervaardigheid en leesvaardigheid geldt die aanpassing niet. Bij de vaardigheden grammatica, luistervaardigheid en leesvaardigheid mag een leerling met dyslexie gebruik maken van het hulpkaartenboekje (onderbouw) of de grammaticakaarten (bovenbouw) en leesteksten kunnen, als de leerling daarvoor kiest, voorgelezen worden door een voorleesprogramma.

Algemene Faciliteiten volgens het Masterplan Dyslexie protocol

Faciliteiten voor leerlingen met dyslexie op het BRC:

- tijdverlenging
- Duidelijk lettertype (Arial 12) bij toetsen
- een overzichtelijke lay-out
- mondeling overhoren (in uiterste gevallen als aanvulling na schriftelijke toetsing)
- aangepaste beoordeling van spelling*
- werken op een laptop met spellingscontrole*
- het gebruik van luisterboeken en audio-schoolboeken
- het gebruik maken van een hulpkaartenboekje/grammatica kaarten*
- Geen onverwachte mondelinge leesbeurten in de klas
-

*Voor schoolexamens en examens gelden andere regels.

Ontheffingsregeling tweede moderne vreemde taal in de bovenbouw van het atheneum

In principe heeft elke atheneumleerling in de bovenbouw, naast Engels, een tweede moderne (vreemde) taal in het pakket. In een aantal gevallen kan hiervan afgeweken worden in het kader van de ontheffingsregeling.

In de bovenbouw van het vwo kan in uitzonderlijke gevallen ontheffing worden verleend voor een moderne vreemde taal als de leerling voldoet aan een of meer van de volgende voorwaarden:

- a. De leerling heeft een stoornis die specifiek betrekking heeft op taal (o.a. dyslexie) of een zintuiglijke stoornis met effect op taal (o.a. slechtziendheid). Daarvoor is op school een officiële verklaring van een orthopedagoog of een andere specialist aanwezig.
- b. De leerling heeft een andere moedertaal dan de Nederlandse taal of de Friese taal.
- c. De leerling volgt een N-profiel en de problemen zijn dusdanig groot dat de leerling niet het diploma zal kunnen halen dat bij zijn capaciteiten past.

Het Bertrand Russell College hanteert hierbij de volgende procedure:

a) De leerling heeft een stoornis die betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis met effect op taal

1. Er moet een officiële verklaring zijn van de taal gerelateerde stoornis.
2. De taal gerelateerde stoornis moet de leerling in de onderbouw parten hebben gespeeld.
3. De leerling moet in de onderbouw een goede werkhouding hebben getoond.
4. De ouders/verzorgers van de leerling hebben in het derde leerjaar uiterlijk in maart een schriftelijk verzoek tot ontheffing van de tweede moderne vreemde taal ingediend bij de rector.
5. Eenmaal in de vierde klas, kunnen de ouders/verzorgers tot uiterlijk de kerstvakantie een verzoek tot ontheffing indienen bij de rector. De leerling moet dan al wel het gehele vierde leerjaar een extra vak met minimaal 440 studielasturen gekozen en gevolgd hebben.
6. De rector voert overleg binnen de schoolleiding, waar nodig met betrokken begeleiders en/of betrokken docenten.
7. De rector beslist vervolgens of er ontheffing wordt verleend.
8. De rector deelt het besluit schriftelijk mee aan de ouders/verzorgers van de leerling.

b) De leerling heeft een andere moedertaal dan de Nederlandse of de Friese

Hierbij wordt dezelfde procedure gevolgd als hierboven beschreven bij taal gerelateerde stoornissen. De eerste twee stappen zijn echter geformuleerd als volgt:

1. Zowel de ouders als de betreffende leerling zijn in een ander land geboren en opgegroeid en het is aantoonbaar dat de leerling minimaal de eerste 10 levensjaren een moedertaal heeft geleerd anders dan de Nederlandse of Friese.

2. Het hebben van een andere moedertaal dan de Nederlandse of Friese moet de leerling in de onderbouw parten hebben gespeeld.

c) De leerling volgt een N-profiel en door het volgen van de tweede moderne vreemde taal dreigt de leerling niet het diploma te halen dat bij zijn capaciteiten past.

Hierbij wordt dezelfde procedure gevolgd als hierboven beschreven bij taal gerelateerde stoornissen. De eerste twee stappen zijn echter geformuleerd als volgt:

1. De leerling heeft duidelijke vwo-capaciteiten maar dreigt het vwo-diploma niet te halen door het volgen van een tweede moderne vreemde taal.
2. Het volgen van een tweede moderne vreemde taal moet de leerling in de onderbouw parten hebben gespeeld.